

Bilag 2: Kommissorium for Kommunernes it-arkitekturråd

(Bilag til dagsordenspunkt 2, *Introduktion til arbejdet med kommunernes fælles arkitekturstyring*).

Baggrund

En helt ny æra for it-understøttelsen af den kommunale sektor er indledt med salget af KMD og i forbindelse med den netop vedtagne handlingsplan for den fælleskommunale digitale strategi.

For at imødekomme krav om både effektivisering og mere service for de samme eller færre ressourcer, investerer kommunerne i de kommende år massivt i digitalisering. Forudsætningerne for at høste gevinstene er både bedre og billigere it-løsninger. *Bedre it-løsninger*, hvor arbejdsgange automatiseres, og hvor der er sammenhæng mellem it-systemerne på tværs, så borgere og medarbejdere ikke mødes med eksempelvis behov for genindtastning af data. *Billigere it-løsninger*, hvor kommunerne bl.a. genbruger funktionalitet på tværs af systemer i stedet for at betale for den samme funktionalitet flere gange, og hvor kommunernes it-løsninger er lette at tilpasse til ændrede krav.

Kommunerne må styrke og samle styring af den basale arkitektur, og dermed skabe et åbent, sammenhængende og innovativt miljø for fremtidige kommunale it-løsninger, som leverandørerne på markedet kan drage nytte af. Det kræver, at kommunerne sætter sig sammen og udstikker retningslinjer for, hvordan it-leverandørerne skal udvikle deres løsninger.

Rammearkitekturen

Det væsentligste omdrejningspunkt for arkitekturrådets arbejde er den til enhver tid gældende fælleskommunale rammearkitektur. Rammearkitekturen er den fælles "byplan" for det fælleskommunale it-landskab med et fælles sæt af byggeregler, som alle leverandører skal bygge ud fra. Rammearkitekturen beskriver videre, hvilke dele af landskabet der skal bygges i fællesskab – fælles byggeklodser, som de øvrige løsninger kan bygge videre på.

Kommunerne ønsker, at alle leverandører anvender samme rammearkitektur for at sikre sammenhæng mellem løsningerne på tværs og genbrug af løsninger og løsningselementer. Således fastsætter rammearkitekturen, hvordan it til kommunerne fremover skal udvikles for at sikre, at vi på en gang kan arbejde med mange leverandører samtidig med, at vi sikrer genbrug og sammenhæng i opgavevaretagelsen.

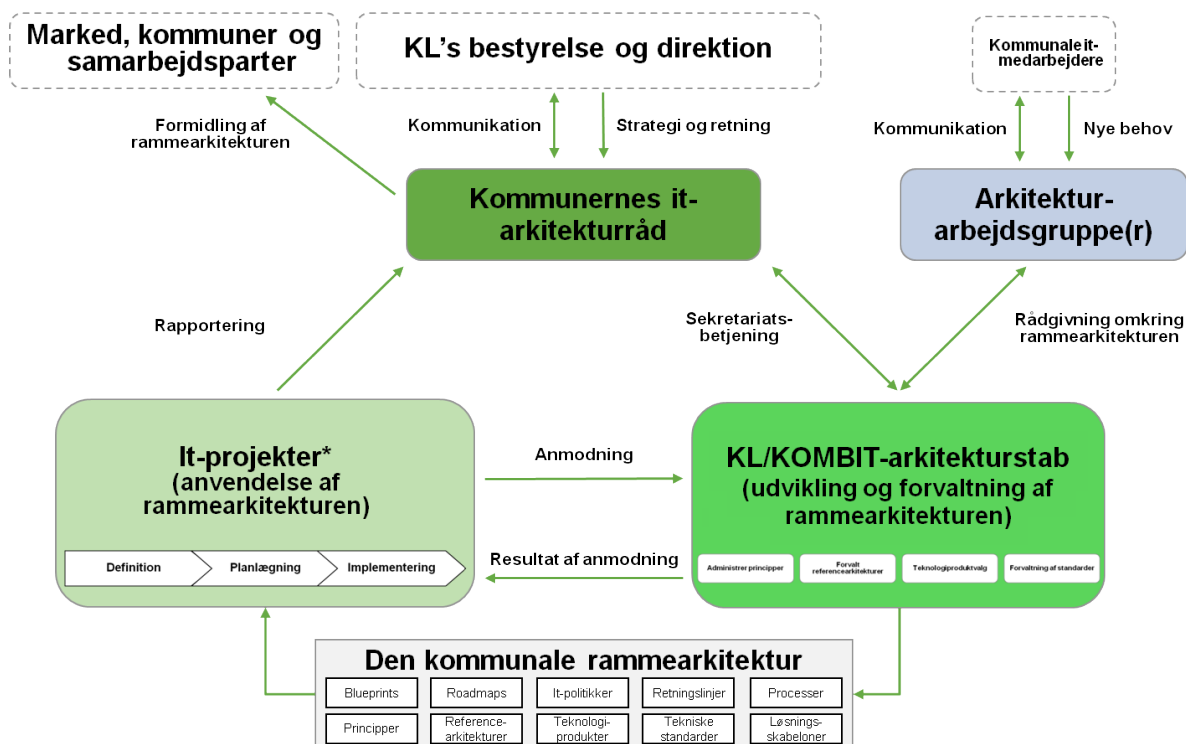
Rammearkitekturen skal bl.a. indeholde:

- Mål og visioner for vores fælleskommunale it
- Principper og retningslinier for udvikling
- Strategier for en gradvis migration fra det nuværende it-landskab
- Standarder for beskrivelsesmodeller (begrebsmodeller, arbejdsgange m.m.)

- Komponentmodel for fælles ”byggekodser”
- Integrationsmodeller
- Driftsmodeller

Komponenterne i arkitekturen realiseres som udgangspunkt gennem it-projekter hos KOMBIT, it-projekter i kommunerne og/eller i samarbejde med staten. Intentionen er, at alle projekter så vidt muligt skal følge rammearkitekturen, og at alle projekter skal bidrage til at udbygge/styrke rammearkitekturen. Efterhånden, som der bliver flere og flere fælleskomponenter, vil disse indgå som en del af kravspecifikationen i forbindelse med udbud.

Organisering omkring arkitekturrådet

- **It-projekter**

De projekter, som anvender rammearkitekturen og dens byggekodser og principper. Beslutning om arkitektur ligger altid i det enkelte projekt, i samråd med KL/KOMBIT's arkitekturstab, med mulighed for at trække på faglig sparring fra de kommunale it-arkitekter. It-projekterne udarbejder i forbindelse med arkitekturvalg en orienterings- og afvigelsesrapport efter en fælles skabelon for at informere om brugen af rammearkitekturen i projekterne. Rapporterne behandles af it-arkitekturrådet med henblik på løbende at følge op på rammearkitekturens operationaliserbarhed i praksis. Projekterne kan både være KOMBIT-projekter, kommunernes egne eller fællesoffentlige projekter.

- **KL/KOMBIT-arkitekturstab**

Den fælleskommunale rammearkitektur forvaltes af KL/KOMBIT-arkitekturstab og udvikles løbende i samarbejde mellem KOMBIT, KL og kommunerne. Det er

arkitekturstabens opgave at udarbejde og vedligeholde arkitekturelementer på baggrund af erfaringer fra projekterne, at besvare anmodninger fra konkrete it-projekter og at involvere de kommunale arkitekter via arbejdsgrupperne. I de konkrete KOMBIT-projekter allokterer KOMBIT it-arkitektbistand fra staben eller eksternt.

- **Arkitekturarbejdsgrupper**

Arbejdsgrupperne arbejder med særlige emner, som efterfølgende lægges i rammearkitekturen til fælles brug. Bemandingen består af kommunale arkitekter og arkitekter fra KL/KOMBIT. Sekretariatet for arkitekturrådet faciliterer i samarbejde med arkitekturstaben arbejdsgruppernes aktiviteter.

- **Den kommunale rammearkitektur**

Rammearkitekturen er resultatet af arbejdet i bl.a. arkitekturarbejdsgrupperne. Indeholder de rammer (komponenter, principper, standarder m.m.), som vi i fællesskab er blevet enige om, og som vi baserer vore projekter på. Arkitekturen skal være operationel, synlig og dynamisk.

- **Arkitekturråd**

Den samlede enhed for den retningsgivende fælleskommunale rammearkitektur. Arkitekturrådet står formelt inde for kvalitet og indholdet i rammearkitekturen. Rådet har ikke beslutningskompetence overfor de enkelte projekter. Afvigelser fra rammearkitekturen i projekterne skal rapporteres og behandles i rådet med det formål at generere ny viden om rammearkitekturens operationalitet og derved kvalificere rammearkitekturen. Endvidere bidrager rapporteringen til at styrke omverdenens tillid og opbakning til kommunernes fælles retning. Arkitekturrådet understøttes af et sekretariat i KL, arkitekturarbejdsgrupperne samt den faste KL/KOMBIT-arkitekturstab.

Formål

Formålet med arkitekturrådet er – i samarbejde med KL's ledelse og kontaktudvalg – at tage et **hovedansvar** for at udarbejde og udbrede fremtidens fælleskommunale "it-byplan" og derved sikre kommunerne et slagkraftigt værktøj til at styre markedet og leverandørerne i retning af at levere sammenhængende, fremtidssikret og effektiv it.

Opgaver

Arkitekturrådets opgaver vil bl.a. bestå af:

- at påtage sig ejerskab af de retningsgivende dele af rammearkitekturen (vision, mål, principper m.m.)
- at sikre fortsat videreudvikling af den fælleskommunale rammearkitektur
- at opbygge, samle og dele viden, der gør kommunerne i stand til at stille de rigtige krav til it-leverandørerne
- at sikre opbygning af fælles anbefalinger for en række arkitekturkrav, som eksempelvis arkitekturprincipper, beskrivelsesformer, standarder m.m.
- medvirke til at sikre løbende "alignment" mellem de konkrete projekter og den fælleskommunale og fællesoffentlige it-strategi

- løbende at medvirke til at konkrete arkitekturinitiativer og projekter, herunder konkrete løsninger, reelt giver den forventede **værdi** for den enkelte kommune og kommunerne samlet set
- sikre et fundament for fælleskommunal opbakning til eksempelvis rammearkitektur, standarder, arkitekturprincipper m.m.
- at kommunikere og operationalisere rammearkitekturen, for derved at opbygge forståelse for kommunernes fælles rammearkitektur
- at komme med anbefalinger til fælles standardmodel for governance af fælleskommunale arkitekturprodukter og konkrete løsninger
- at prioritere og indstille anskaffelse/udvikling af konkrete fælleskommunale arkitekturprodukter til beslutning i KL's ledelse/kontaktudvalg
- at styrke KL's interessevaretagelse i forbindelse med det fællesoffentlige digitale samarbejde, herunder STS, OIO og de enkelte ressortministerier
- at udtale sig om større, strategisk vigtige fælleskommunale eller tværoffentlige enkeltprojekter, efter forudgående anmodning fra KL's eller KOMBIT's bestyrelser
- at drøfte it-arkitektoniske problemstillinger generelt, for eksempel efter anmodning fra KL's eller KOMBIT's direktioner.

Der vil være en række faste punkter på dagsordenen, som f.eks. rammearkitekturen, KOMBIT's projektportefølje, rapportering fra projekter m.m.

Arkitekturrådet udarbejder årligt en oversigt over, hvilke konkrete initiativer der fokuseres på i det kommende år. En af de første opgaver, når rådet er nedsat, er således at fastlægge leverancer i den første periode.

Arkitekturrådets medlemmer

Rådet består af:

6 repræsentanter fra kommunerne, inkl. KITA

2 repræsentanter fra KL

1 repræsentant fra KOMBIT

Rådets medlemmer er chefer med kompetencer inden for it-ledelse og EA-arkitektur. Mindst et medlem er fra de kommunale it-chefers forening Kit@, ligesom det tilstræbes, at en af de kommunale repræsentanter rekrutteres fra KOMBIT's porteføljegruppe.

Medlemmer udpeges af KL's direktion, og medlemskabet er personligt.

Formandskabet går på skift for et år ad gangen.

Arkitekturrådets interessenter

- Kommunale beslutningstagere/KITA
- KL
- KOMBIT
- ITST
- Økonomistyrelsen
- Regioner
- Leverandører

- Brancheforeninger
- Politikere
- OIO-komiteen
- Styregruppen for tværoffentlige samarbejder (STS)
- Medier
- Med flere

Arbejdsform

Som udgangspunkt mødes rådet fast 4 gange årligt. Hyppigere mødefrekvens kan aftales, ligesom ekstraordinære møder kan arrangeres.

Som udgangspunkt vil møderne foregå i KL-Huset, men andre lokationer kan aftales.

Dagsorden og mødemateriale udsendes 2 uge før mødet.

Mødernes varighed vil typisk være 3 timer.

Digitale møder kan anvendes i forbindelse med arbejdsgrupper og lignende.

Sekretariatet iværksætter i 2012 en evaluering af rådets arbejde for at optimere rådets nytteværdi for kommunerne og de øvrige interessenter. Evalueringen skal bl.a. se på behovet for at udvide rådets rolle i forhold til leverandørmarkedet.

Kommunikation

Det er vigtigt, at der er åbenhed og debat om rådets arbejde. Derfor skal rådet etablere et forum, hvor anbefalinger, dagsordener, mødemateriale, referater osv. kan udstilles, og hvor der samtidig kan foregå en dialog med øvrige parter.

Rådets møder forberedes i fællesskab af en kommunal deltager fra rådet, sekretariatet og KL/KOMBIT-arkitekturstaben.

Rådet vedligeholder en åben og offentlig aktivitetsoversigt, der indeholder de opgaver, spørgsmål m.v. som rådet aktuelt arbejder med, eller som måtte være i pipeline. Emner i pipeline kan være problemstillinger, som rådets primære interessenter (KL, KOMBIT, kommuner eller andre aktører) har meldt ind som relevante problemstillinger.

Som kommunikationsplatform anvendes kl.dk. KL er ansvarlig redaktør.

Finansiering

For at kunne trække på ekstern rådgivning, facilitere og drive arbejdsgrupper, invitere eksterne oplægsholdere og etablere en god kommunikationsplatform, er der bevilget midler fra Digitaliseringspuljen, ligesom KOMBIT medfinansierer sekretariatet.

Sekretariat

Sekretariatsbetjening varetages af KL i samarbejde med KOMBIT.

Mandat

Rådet er rådgivende overfor KL og KOMBIT. Rådet kan af egen drift udarbejde anbefalinger til behandling i KL.

Rådet træffer beslutninger om, hvilke anbefalinger rådet giver vedrørende kommunernes fælles it-arkitektur.

Beslutningstagerne kan anmode rådet om at tage stilling til specifikke spørgsmål, for at kunne tage beslutninger på et oplyst grundlag.

Rådet kan igangsætte projekter, arbejdsgrupper og analyser efter behov inden for de økonomiske rammer, som rådet har.